

NL GAAP Focus

Overzicht wijzigingen Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor middelgrote en grote rechtspersonen vanaf boekjaar 2024

In dit overzicht worden de belangrijkste wijzigingen in de RJ-bundel voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2024 op hoofdlijnen besproken. Daarbij wordt niet ingegaan op de wijzigingen met betrekking tot bijzondere bedrijfstakken¹. Deze publicatie bevat de belangrijkste wijzigingen die bekend zijn per 31 oktober 2023².

Voor alle wijzigingen geldt dat eerdere toepassing wordt aanbevolen.

Inhoud

Verduidelijkingen inzake verslaggeving bij onzekerheid over de continuïteit	01
Kasstroomoverzicht – classificatie bankschulden	02
Verduidelijking classificatie en presentatie van financiële instrumenten als eigen vermogen of als vreemd vermogen	02
De verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening (RJ 260)	05
Transacties die geen deel uitmaken van een overname	06
Omgekeerde verwatering leidend tot beschikkingsmacht	06
Bijlage: Continuïteitsscenario's en relevante verslaggevingsvoorschriften	07

Verduidelijkingen inzake verslaggeving bij onzekerheid over de continuïteit

De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft de verslaggevingsvoorschriften inzake continuïteit beoordeeld en diverse verduidelijkingen verwerkt in RJ 170 'Discontinuïteit en materiële onzekerheid over de continuïteit' (zie ook [RJ-Uiting 2023-3 en 2023-13](#)).

De belangrijkste verduidelijking betreft de wijze waarop de mate van onzekerheid moet worden beoordeeld in situaties waarin een rechtspersoon naar verwachting niet meer op eigen kracht aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dat is van belang voor de beoordeling in hoeverre sprake is van onzekerheid over de continuïteit. In dat geval is het van belang na te gaan of aanvullende medewerking van belanghebbenden kan worden verkregen. Denk bijvoorbeeld aan het kunnen verkrijgen van financiële steun vanuit een aandeelhouder of het kunnen treffen van een betalingsregeling met een schuldeiser. Indien benodigde aanvullende medewerking mogelijk is maar bij het opmaken van de jaarrekening nog niet is bevestigd, is sprake van een verhoogde mate van onzekerheid over de continuïteit. In die situatie dient beoordeeld te worden of al dan niet sprake is van een materiële onzekerheid. Het oordeel kan vervolgens zijn dat er (1) zorgen zijn over de continuïteit, maar geen materiële onzekerheid, of (2) sprake is van materiële onzekerheid over de continuïteit.

Indien het voldoende aannemelijk is dat de benodigde aanvullende medewerking zal worden verkregen is er geen sprake van materiële onzekerheid over de continuïteit. De mate van aannemelijkheid dient op basis van alle feiten en omstandigheden beoordeeld te worden. Indien de mate van aannemelijkheid hoog is, hoeft er dus geen sprake te zijn van een materiële onzekerheid over de continuïteit. Dit was niet expliciet in de richtlijnen opgenomen en is nu toegevoegd, inclusief een beschrijving van de daarbij geldende toelichtingsvereisten.

1. Bijzondere bedrijfstakken in de RJ-bundel betreft banken, verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen, premiepensioeninstellingen, beleggingsentiteiten, coöperaties, commerciële stichtingen en verenigingen, organisaties-zonder-winststreven, woningcorporaties, fondsenwervende organisaties, zorgaanbieders en onderwijsinstellingen.
2. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft aangekondigd om in het najaar van 2023 nog wijzigingen in de richtlijnen te publiceren met betrekking tot Pillar 2 winstbelastingen en de gewijzigde Code Corporate Governance. Die wijzigingen zijn bij het afsluiten van de teksten van deze publicatie nog niet gepubliceerd en derhalve niet in deze publicatie opgenomen.

Dit resulteert in een 4-tal verschillende continuïteitsscenario's die zijn opgenomen in een overzicht in een bijlage bij RJ 170. Per scenario wordt aangegeven welke grondslagen gehanteerd dienen te worden en welke toelichtingen vereist zijn. De scenario's betreffen:

1. geen onzekerheid over de continuïteit;
2. zorgen over de continuïteit, maar geen materiële onzekerheid;
3. materiële onzekerheid over de continuïteit; en
4. onontkoombare discontinuïteit.

Het overzicht is op pagina 7 toegevoegd.

Een andere verduidelijking heeft betrekking op de situatie waarbij een rechtspersoon voor een bepaalde tijd wordt opgericht (bijvoorbeeld bouwcombinaties) of na oprichting wordt besloten tot liquidatie. Indien de rechtspersoon in deze gevallen verwacht aan alle verplichtingen te voldoen, wordt de jaarrekening opgesteld uitgaande van continuïteitsgrondslagen. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft nu verduidelijkt dat in het geval een onzekerheid bestaat in de verwachting dat de rechtspersoon aan alle verplichtingen kan voldoen, vergelijkbare toelichtingsvereisten gelden als bij onzekerheid over de continuïteit zoals in scenario 2 of scenario 3.

Een laatste verduidelijking betreft de harmonisatie van het begrippenkader. In de wet wordt gesproken over "materiële onzekerheid" en "gerede twijfel" over de continuïteit. De mate van onzekerheid is in beide gevallen hetzelfde. In de richtlijnen wordt alleen nog gesproken over "materiële onzekerheid".

Kasstroomoverzicht – classificatie bankschulden

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van ingaande en uitgaande stromen van geldmiddelen. Bankschulden betreffen over het algemeen geen geldmiddelen. Opnamen en aflossingen van bankschulden worden over het algemeen namelijk beschouwd als kasstromen uit financieringsactiviteiten. In navolging van IFRS is door de Raad voor de Jaarverslaggeving aangegeven dat rekening-courantposities bij banken, die op verzoek onmiddellijk opeisbaar zijn en die integraal deel uitmaken van het cashmanagement van een rechtspersoon, in het kasstroomoverzicht opgenomen worden als een onderdeel van de geldmiddelen. Dergelijke rekening-courantposities worden veelal gekenmerkt door het feit dat het rekeningssaldo vaak schommelt tussen positief en negatief. Het woord 'veelal' is volgens de Raad voor de Jaarverslaggeving gebruikt om aan te geven dat 'het vaak schommelen van een rekeningssaldo tussen positief en negatief' een indicatie is dat een rekening-courantpositie integraal deel uitmaakt van het cashmanagement van een rechtspersoon. Cashmanagement betreft het beheer van geldmiddelen met als doel het nakomen van kortlopende verplichtingen. Bij de beoordeling of een bankschuld integraal deel uitmaakt van cash management dient naar de feiten en omstandigheden gekeken te worden. Dat betekent naar onze mening dat als het saldo altijd negatief is, geen sprake is van cash management maar van financieringsactiviteiten. De betalingen en ontvangsten op de betreffende bankrekening dienen dan als kasstroom verantwoord te worden op basis van de aard van de kasstromen (zoals bijvoorbeeld ontvangsten van debiteuren). Het saldo van de betalingen en ontvangsten resulteert dan niet in een mutatie in de geldmiddelen, maar betreft een financieringskasstroom (opname/aflossing van de bankschuld).

De term "geldmiddelen" in het kasstroomoverzicht wijkt ook op een ander punt af van de definitie van de "liquide middelen" zoals die in de balans worden gepresenteerd. Onder geldmiddelen wordt verstaan: liquide middelen (kasmiddelen, de tegoeden op bankrekeningen, wissels en cheques, direct opeisbare deposito's) en op korte termijn zeer liquide activa. De term "op korte termijn zeer liquide activa" is vervangen door "equivalenten van liquide middelen". Dit betreft zeer courante financiële activa die zonder beperkingen en eenvoudig zijn om te zetten in liquide middelen en waarvoor geen belangrijke risico's voor het optreden van waardeveranderingen bestaan. Indien het begrip geldmiddelen afwijkt van het begrip liquide middelen, moest al een cijfermatige aansluiting tussen beide bedragen opgenomen worden. Daaraan is nu toegevoegd dat in de toelichting op het kasstroomoverzicht de componenten van de geldmiddelen vermeld moeten worden. Die componenten kunnen zijn (1) de liquide middelen, (2) equivalenten van liquide middelen en (3) bankschulden die aan de hiervoor genoemde voorwaarden voldoen.

Verduidelijking classificatie en presentatie van financiële instrumenten als eigen vermogen of als vreemd vermogen

In de geconsolideerde jaarrekening dient classificatie van financiële instrumenten als eigen vermogen of vreemd vermogen plaats te vinden in overeenstemming met de economische realiteit. In de enkelvoudige jaarrekening is het ook toegestaan om financiële instrumenten op basis van de juridische vorm te classificeren als eigen vermogen of vreemd vermogen. Dit kan resulteren in een verschil tussen het enkelvoudig en geconsolideerd eigen vermogen (zie ook [RJ-Uiting 2023-4](#)).

De richtlijnen voor deze classificatie zijn op twee punten gewijzigd:

1. bij classificatie in overeenstemming met de economische realiteit: aanscherping van wat moet worden verstaan onder "winstafhankelijke uitkeringen" om instrumenten te mogen classificeren als eigen vermogen. Dit vraagstuk komt vaak voor bij preferente aandelen; en
2. bij classificatie op basis van de juridische vorm: verduidelijking van de wijze waarop instrumenten als eigen vermogen gepresenteerd moeten worden indien die instrumenten op basis van de economische realiteit zouden classificeren als vreemd vermogen.

Ad 1, winstafhankelijke uitkeringen

Preferente aandelen kunnen winstafhankelijk zijn: de uitkering van dividend is afhankelijk van het beschikbaar zijn van voldoende winst in een bepaald boekjaar. Uitkeringen op basis van winst zijn feitelijk kenmerken van eigen vermogen. Om die reden geeft de Raad voor de Jaarverslaggeving een optie om bij classificatie in overeenstemming met de economische realiteit dergelijke financiële instrumenten als eigen vermogen of als vreemd vermogen te classificeren. Het was echter niet voldoende duidelijk wat moest worden verstaan onder "afhankelijk van het beschikbaar zijn van voldoende winst in enig jaar". Ofwel kortgezegd wat moet worden verstaan onder "winstafhankelijk". Er zijn namelijk instrumenten waarbij de uitkering van dividend weliswaar afhankelijk is van het behalen van winst in enig jaar, maar waarbij de omvang van het dividendbedrag niet afhankelijk is van de omvang van die winst. Het is dan mogelijk dat het verplicht uit te keren dividend hoger is dan de winst over dat jaar. In dergelijke gevallen bevat het instrument meer de kenmerken van vreemd vermogen dan van eigen vermogen. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft nu verduidelijkt dat winstafhankelijke betalingen niet-discretionaire betalingen (i.e. betalingsverplichtingen) zijn die alleen plaatsvinden als er voldoende winst in het boekjaar is gemaakt. Dit houdt in dat indien er een verplichting is een dividendbetaling te doen wanneer er winst wordt gemaakt, maar deze betaling in omvang groter kan zijn dan de gemaakte winst, het betreffende financieel instrument niet als eigen vermogen mag worden geïnclassificeerd.

Voorbeeld: classificatie van financiële instrumenten als eigen vermogen of als vreemd vermogen (gebaseerd op bijlage 6 bij RJ 290 'Financiële instrumenten'):

Cumulatief preferente aandelen met winstafhankelijke betalingen: keuze om te verantwoorden als eigen vermogen of als vreemd vermogen

Op 1 januari jaar 1 geeft een onderneming cumulatief preferente aandelen uit met een nominale waarde van 100.000 en een dividend van 5% per jaar. Bij uitgifte van de aandelen heeft de onderneming een vrij uitkeerbaar eigen vermogen van 3.000.

In het eerste jaar na uitgifte van de cumulatief preferente aandelen maakt de onderneming een winst van 6.000. Hiervan wordt 5.000 (= 5% van 100.000) uitgekeerd als preferent dividend op de cumulatief preferente aandelen en 1.000 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen.

Het tweede jaar na uitgifte van de cumulatief preferente aandelen maakt de onderneming een winst van 1.000. De winst is onvoldoende om het preferent dividend te betalen van 5.000. Er wordt 1.000 aan dividend uitgekeerd op de cumulatief preferente aandelen en de houder behoudt het recht om de resterende 4.000 in de toekomst bij gerealiseerde winsten te ontvangen.

In het derde jaar maakt de onderneming een verlies van 5.000. Er wordt geen dividend uitgekeerd. De niet uitbetaalde rechten van de houder van de cumulatief preferente aandelen zijn 9.000. Het eigen vermogen 1.000 negatief.

In het vierde jaar maakt de onderneming een winst van 6.000. Er is onvoldoende vrij uitkeerbaar eigen vermogen om de gehele winst van 6.000 uit te keren ervan uitgaande dat de onderneming geen dividend kan uitkeren bij een negatief eigen vermogen. Er wordt dan 5.000 uitgekeerd als preferent dividend op de cumulatief preferente aandelen. De houder behoudt het recht om 9.000 in de toekomst bij gerealiseerde winsten te ontvangen.

In het vijfde jaar maakt de onderneming een winst van 6.000. Nu kan wel de gehele winst van 6.000 worden uitgekeerd omdat het vrij uitkeerbaar eigen vermogen voldoende is. De niet uitbetaalde rechten van de houder van de cumulatief preferente aandelen zijn 8.000.

Het dividend wordt altijd uit de gerealiseerde winst in het boekjaar betaald. De onderneming heeft daarom de keuze om deze cumulatief preferente aandelen als eigen vermogen of als financiële verplichting te verantwoorden. Bij de classificatie als eigen vermogen betreft het uitgekeerde bedrag dividend en komt rechtstreeks ten laste van het eigen vermogen. Indien het instrument als vreemd vermogen wordt geïnclassificeerd wordt het uitgekeerde bedrag verwerkt als betaalde rente en komt ten laste van het resultaat.

	Jaar 0	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5
Winst		6.000	1.000	-5.000	6.000	6.000
Betaald dividend/rente		5.000	1.000	0	5.000	6.000
Vrij uitkeerbaar eigen vermogen	3.000	4.000	4.000	-1.000	0	0
Onbetaalde dividendrechten		0	4.000	9.000	9.000	8.000

Cumulatief preferente aandelen met betalingen onafhankelijk van de winst: vreemd vermogen

Het feitenpatroon is gelijk aan het voorgaande voorbeeld, behalve dat er sprake is van een additionele clause die bepaalt dat indien en voor zover de winst niet voldoende is voor uitkering van het volledige preferent dividend op de cumulatief preferente aandelen, het tekort – voor zover mogelijk – wordt uitgekeerd ten laste van het vrij uitkeerbaar eigen vermogen.

Dit betekent dat de uitkering op de cumulatief preferente aandelen niet afhankelijk is van toekomstige winsten. Uitgaande van het feitenpatroon zoals gegeven bij het voorgaande voorbeeld leidt dit tot afwijkende betalingen in het tweede jaar en het vierde jaar:

	Jaar 0	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5
Winst		6.000	1.000	-5.000	6.000	6.000
Betaald dividend/rente		5.000	5.000	0	1.000	6.000
Vrij uitkeerbaar eigen vermogen	3.000	4.000	0	-5.000	0	0
Onbetaalde dividendrechten		0	0	5.000	9.000	8.000

In jaar 2 is er onvoldoende winst gerealiseerd om het gehele preferente dividend uit te keren. Er is wel vrij uitkeerbaar eigen vermogen ter grootte van 4.000. Er wordt dus 4.000 dividend betaald onafhankelijk van de gerealiseerde winst die immers slechts 1.000 bedraagt. Het preferente dividend wordt niet uit de winst betaald en betreft daardoor een niet winstafhankelijke betaling. De onderneming verantwoordt deze cumulatief preferente aandelen als financiële verplichting en verwerkt daarom de dividenden als rentelasten.

Een lening met winstafhankelijke betalingen: keuze om te verantwoorden als eigen vermogen of als vreemd vermogen

Het feitenpatroon is wederom hetzelfde als bij het eerste voorbeeld echter in plaats van een cumulatief preferent aandeel geeft de onderneming een lening uit met een rente die verschuldigd is indien er voldoende winst in het boekjaar wordt gemaakt. De rente bedraagt 5% en is cumulatief (er zal alsnog betaald moeten worden wanneer er in een later jaar winst gemaakt wordt). Daarnaast is de lening eeuwigdurend en kent daarmee geen verplichte aflossing.

Aangezien het hebben van voldoende vrij uitkeerbaar eigen vermogen geen noodzaak is voor het doen van rentebetaling kunnen de verplichte betalingen op een dergelijke lening afwijken van de betalingen op een cumulatief preferent aandeel. Onderstaand voorbeeld gaat uit van dezelfde feiten als voorgaande voorbeelden. De uitbetaling bestaat nu echter uit 5% cumulatieve rente op een lening in plaats van 5% cumulatief dividend op cumulatief preferente aandelen.

	Jaar 0	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5
Winst		6.000	1.000	-5.000	6.000	6.000
Betaald dividend/rente		5.000	1.000	0	6.000	6.000
Vrij uitkeerbaar eigen vermogen	3.000	4.000	4.000	-1.000	-1.000	-1.000
Onbetaalde rente		0	4.000	9.000	8.000	7.000

Aangezien het hebben van voldoende vrij uitkeerbaar eigen vermogen geen noodzaak is voor het doen van rentebetaling kan in het vierde jaar de gehele gerealiseerde winst worden uitgekeerd als cumulatieve rente. Omdat de rentebetalingen uitsluitend worden gedaan uit de in het boekjaar gerealiseerde winst is er sprake van winstafhankelijke betalingen. De onderneming heeft daarom de keuze om deze lening als eigen vermogen of als financiële verplichting te verantwoorden. Bij de classificatie als eigen vermogen betreft het uitgekeerde bedrag dividend en komt rechtstreeks ten laste van het eigen vermogen. Indien het instrument als vreemd vermogen wordt geclassificeerd wordt het uitgekeerde bedrag verwerkt als betaalde rente en komt ten laste van het resultaat.

Ad 2, presentatie bij classificatie op basis van de juridische vorm

In de richtlijnen was al aangegeven dat het totaal van de instrumenten die conform de economische realiteit als vreemd vermogen zouden moeten verantwoord, maar op basis van de juridische vorm als eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening verantwoord worden, afzonderlijk in het eigen vermogen gepresenteerd dient te worden. In de richtlijnen is nu verduidelijkt tegen welk bedrag zo'n instrument in het eigen vermogen afzonderlijk gepresenteerd dient te worden. Dat is het bedrag dat volgens de economische realiteit als financiële verplichting zou worden opgenomen. Indien er sprake is van verschillende typen van dergelijke financiële instrumenten (bijvoorbeeld preferente aandelen en een geschreven putoptie om eigen aandelen in te kopen), dient het bedrag per type aangegeven te worden. Dit kan als afzonderlijke post per type instrument onder het eigen vermogen in de balans, of in de toelichting.

De verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening (RJ 260)

Bij waardering van deelnemingen volgens de vermogensmutatiemethode moeten intercompany-resultaten worden geëlimineerd. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft hieromtrent drie verduidelijkingen in RJ 260 'De verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening' opgenomen, namelijk:

- eliminatie van verliezen;
- presentatie van eliminatiebedragen; en
- eliminatie bij negatieve nettovermogenswaarde.

Eliminatie van verliezen:

Een verlies op een intercompany-transactie moet op dezelfde wijze worden geëlimineerd als een winst op een intercompany-transactie. Dat is niet gewijzigd. Wat verduidelijkt is, is dat een dergelijk verlies een aanwijzing kan zijn van een bijzondere waardevermindering van bijvoorbeeld vaste activa of van een lagere opbrengstwaarde van voorraden. Indien de aanwijzing resulteert in het verantwoorden van een waardevermindering, dan dient deze verwerkt te worden conform de richtlijnen voor bijzondere waardeverminderingen van vaste activa (RJ 121) of de richtlijnen over voorraden (RJ 220). Het bedrag van de eventuele waardevermindering komt niet per definitie overeen met het verlies op de intercompany-transactie.

Presentatie van eliminatiebedragen:

In de voorgaande richtlijnen werd de presentatie van de eliminatiebedragen in de balans en de winst-en-verliesrekening alleen beschreven voor downstream-sales. Bepaald was dat deze eliminatie in de winst-en-verliesrekening kon plaatsvinden door de netto-omzet te verminderen of door de eliminaties in mindering te brengen op het resultaat deelnemingen. In de balans kon de eliminatie (i.e. het ongerealiseerde intercompany-resultaat) worden opgenomen als een overlopende post of worden verwerkt in de post deelnemingen.

In de nieuwe richtlijn wordt de presentatie van eliminatiebedragen centraal beschreven voor alle soorten van intercompany-transacties. De mogelijkheid om bij een downstream sale het te elimineren intercompany-resultaat in mindering te brengen op het resultaat van de desbetreffende deelneming is onder de nieuwe richtlijn vervallen. De eliminatie wordt nu ten gunste of ten laste gebracht van de post in de winst-en-verliesrekening waarin de intercompany-transactie is verwerkt (bijvoorbeeld de netto-omzet of de overige opbrengsten).

In de balans kan volgens de nieuwe richtlijn nog steeds de eliminatie worden opgenomen als een overlopende post of worden verwerkt in de post deelnemingen. Dat laatste kan echter niet als de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode negatief is of wordt. In dat geval moet de eliminatie in de balans worden opgenomen als een overlopende post (zie ook het punt hierna). Bij een upstream sales kan de eliminatie ook ten gunste of ten laste van de waarde van het verkregen actief worden gebracht.

Eliminatie bij negatieve nettovermogenswaarde:

Indien de nettovermogenswaarde van een deelneming negatief is, wordt de deelneming in beginsel op nihil gewaardeerd. De vraag is in hoeverre eliminatieposten die normaal gesproken in mindering worden gebracht op de deelnemingswaarde in stand moeten blijven, als die vermindering leidt tot een negatieve nettovermogenswaarde van de deelneming. De voorgaande richtlijnen gaan hier niet specifiek op in.

In de nieuwe richtlijn is toegevoegd dat ook indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode negatief is en de deelneming derhalve op nihil wordt gewaardeerd, het elimineren van intercompany-resultaten aan de orde is zolang de betreffende activa nog niet aan derden zijn verkocht of anderszins gerealiseerd zijn. Ook in die situatie is immers pas sprake van realisatie van het intercompany-resultaat bij overdracht aan een derde of door afschrijving. De eliminatie wordt in deze situatie in de balans opgenomen als een overlopende post.

Transacties die geen deel uitmaken van een overname

De richtlijnen bevatten geen expliciete bepalingen voor het verwerken van transacties die als onderdeel van een overname worden overeengekomen, maar geen deel uitmaken van de overname. Denk aan het afwickelen van transacties die onderdeel zijn van een bestaande relatie tussen de verkrijgende en overgenomen partij. Een ander voorbeeld betreft vergoedingen aan werknemers of voormalige eigenaars van de overgenomen partij voor toekomstige diensten. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft nu bepaald dat de verkrijgende partij op basis van de economische realiteit beoordeelt of dergelijke transacties als afzonderlijke transacties verwerkt dienen te worden of als onderdeel van de overname. Dit kan belangrijke invloed hebben op de verwerking van die afzonderlijke transacties en op de omvang van de goodwill.

Voorbeeld: vergoeding die geen deel uitmaakt van de overname

BV A neemt de activiteiten en bijbehorende activa en verplichtingen van BV B over. De verkopende aandeelhouder blijft directeur van BV B. In het overnamecontract is bepaald dat naast een contante overnameprijs van 1.000.000, BV A tevens een bedrag van 100.000 één jaar na de overnamedatum zal betalen als de winst van BV B over dat jaar ten minste 100.000 hoger is dan de gebudgetteerde winst over dat jaar, onder de voorwaarde dat de verkopende aandeelhouder nog in dienst is als directeur van de onderneming.

Het extra bedrag van 100.000 is een vergoeding voor toekomstige diensten van de directeur en dient daarom **niet** als onderdeel van de verkrijgingsprijs van de overname te worden verwerkt. Dit bedrag betreft een vergoeding voor de arbeid die de directeur verricht en dient als zodanig verwerkt te worden, dus als salariskosten gedurende het betreffende jaar. Het extra bedrag van 100.000 is dus geen onderdeel van de verkrijgingsprijs die BV A betaalt voor de overname van BV B. Dit bedrag van 100.000 wordt dus ook **niet** in aanmerking genomen bij het bepalen van de omvang van de goodwill.

Omgekeerde verwatering leidend tot beschikkingsmacht

Omgekeerde verwatering betreft de situatie waarin een deelneming eigen aandelen inkoop, waardoor het relatief belang van de resterende aandeelhouders toeneemt. Hierdoor kan door een resterende aandeelhouder beschikkingsmacht worden verkregen. In de richtlijnen is verduidelijkt dat bij het verkrijgen van beschikkingsmacht als gevolg van een omgekeerde verwatering sprake is van een stapsgewijze overname. Deze stapsgewijze overname dient in de geconsolideerde jaarrekening conform RJ 216 'Overnames' te worden verwerkt.

Contactinformatie

Voor vragen, opmerkingen of suggesties:

Corné Kimenai
ckimenai@deloitte.nl

Lianne Suurland
lsuurland@deloitte.nl

'Bijlage: Continuïteitsscenario's en relevante verslaggevingsvoorschriften

Onderstaand overzicht vat de verschillende continuïteitsscenario's en bijbehorende verslaggevingsvoorschriften samen. Dit overzicht moet in samenhang met de volledige tekst van RJ 170, alsmede met de genoemde bepalingen in de RJ 110.129 en RJ 135.203, worden gelezen.

	Scenario 1: Geen onzekerheid over de continuïteit	Scenario 2: Zorgen over de continuïteit, maar geen materiële onzekerheid	Scenario 3: Materiële onzekerheid over de continuïteit	Scenario 4: Onontkoombare discontinuïteit
Omschrijving	<u>Geen</u> gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen rijzen of de rechtspersoon aan zijn verplichtingen kan voldoen.	Gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen rijzen of de rechtspersoon aan zijn verplichtingen kan voldoen, waarbij <u>geen sprake</u> is van onzekerheid van materieel belang of de mitigerende maatregelen voldoende zijn.	Gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen rijzen of de rechtspersoon aan zijn verplichtingen kan voldoen, waarbij <u>sprake</u> is van onzekerheid van materieel belang of de mitigerende maatregelen voldoende zijn. Wel bestaat een reële kans dat de rechtspersoon aan zijn verplichtingen kan voldoen (RJ 170.103 en 302-304).	Er bestaat geen reële kans dat de rechtspersoon aan zijn verplichtingen kan voldoen (RJ 170.103).
Grondslagen	Jaarrekening op basis van continuïteitsveronderstelling.			Jaarrekening op liquidatiebasis.
	(RJ 170.101 en 105)	(RJ 170.101 en 105)	(RJ 170.101, 105 en 301)	(RJ 170.102, 105, 201-205 en 207)
Toelichting	Geen specifieke toelichting inzake continuïteit.	Belangrijke oordelen en schattingen (aard en veronderstellingen) en onzekerheden (aard en omvang), indien noodzakelijk voor het vereiste inzicht (RJ 110.129 en RJ 135.203).	Toelichten dat materiële onzekerheid over de continuïteit bestaat, tezamen met een adequate uiteenzetting van de omstandigheden waarin de rechtspersoon verkeert (RJ 170.305). Belangrijke oordelen en schattingen (aard en veronderstellingen) en onzekerheden (aard en omvang), indien noodzakelijk voor het vereiste inzicht (RJ 110.129 en RJ 135.203).	Onder mededeling van de invloed op vermogen en resultaat toelichten dat het geheel van de werkzaamheden van de rechtspersoon niet wordt voortgezet (RJ 170.206). Gebruikelijke toelichtingsvereisten van Titel 9 Boek 2 BW (RJ 170.207). Specifieke toelichting met betrekking tot onontkoombare discontinuïteit (RJ 170.208).
	Indien sprake is van discontinuïteit zoals bedoeld in RJ 170.104, dit feit toelichten onder mededeling van de mogelijke invloed op vermogen en resultaat. Tevens de aard van de (nog resterende) bedrijfsactiviteiten toelichten en, voor zover van toepassing, vermelden dat de rechtspersoon is opgericht voor bepaalde tijd (RJ 170.104).			

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 264,000 people make an impact that matters at www.deloitte.nl.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2023 Deloitte The Netherlands

Designed by CoRe Creative Services. RITM1176434